

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Modesti Tavbengall Apologeticus Adversus Umbras Oratij Melliti

Hansiz, Marcus

Pragæ, 1723

Ad Mellitum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39569

Ad Mellitum.

TRia sunt hominum genera, quos etiam probra & scommata ingerentes nè responso quidem dignari solemus: Stulti, infantes, ægroti. Quoniam horum numero te Jesuitæ habeant, cum tibi ad tuas calumnias adhuc respondere supersederint, ignoro. Ego certè ne te putes adeò nauci ab omnibus fieri, vir tot anecdotis clarus, sustinere haud potui, quin tibi, alijs etiam tacentibus, pauca responderem: gratissimum tibi credo facturus; quòd habeas aliquem, qui ad tuas gerras animam non nihil advertat. Hoc certè vidèris unicè exhibuisse, cum uno libello edito non contentus etiam secundum altero magis ridiculum adornaveris, & vir negotijs literarijs adeò obrutus tamen te adeò fatigare sustinueris, eo tantùm, ut apparet, sine, ut esset alienus, qui pensi tuas nugas haberet, in te commiseratio. Desiderio igitur tuo deferendum, & quoniam aliòqui risum & joca mihi captare solenne, nonnullam inter umbras tuas diversionem animi aucupandam putavi, ea scilicet ratione, qua solemus hominum aliena agentium & loquentium mirabiles actiones libenter spectare, & ex furijs ac rabie talium hominum risum & cachinnum captare. Jucundè igitur & hilariter hoc opusculum mihi fluxit; & quidem ut gustum voluptatemque animi mei intelligas, adeò properè atque celeriter, ut nec dimidij mensis plenum spatium in eo concinnando consumpserim; id quod facilè ex stylo vibrato, ac vo-

Incri, cogitationibusque uno velut anhelitu excurrentibus intelligere poteris. Serijs enim, cum alioqui sim valde occupatus, nefas putabam, risu & jocis nimium temporis subtrahere. Quamvis autem, ut dixi, risum & jocum captaverim, tamen cepit me aliquando miseratio tui, ut qui vir Religiosus talia mihi posse scribere non videbaris, nisi morbus mentem tuam vehementer depresserit. Proinde operam dedi, ut siqua forte possem, te tibi redderem, et qua adeo excidisti, commoditate mentis, præclaro certe beneficio, te cumularem. Quod utrum assecutus sim, ex eventu patebit: Cæterum inter umbras & nugas tuas non semper nugaciter, sed sæpe valde serio versatus sum & tecum tanquam cum homine intelligente locutus, quod nolim à quopiam sic accipi, tanquam arbitratus essem, homini statum commodum jam rediisse, sed feci in aliorum gratiam, ut qui forte cum maxima illius injuria eum sanè loqui putabant, manibus palpent esse meras umbras. Tu interim mi ægrote, gratum habebis, quòd curationem *muscarij* tui susceperim, & licet modo, dum adhuc furij & umbris æger es, id molestissimè sis latrus, tamen cum sanitas redierit, medico & incisorum gratias ages. Curatio porrò tali modo instituetur, ut primò fumum, qui tuum caput valde obnubilat, discutiam; deinde, ut muscas, quæ in cerebro tuo velut in Apiario, integra examina, nidificarent, teque miserum in modum torquent, dispellam: postea ut inflammationem cordis, quæ tibi febrim etiam rationis induxit, idoneis refrigerantibus sopiam. Deinde, ut glaucoma, quod oculos tuos obduxit, succo nonnunquam morsicante, mox iterum lenimentis abstergam. Guttur item tuum, & linguam humore bilioso penitus opletam dulcificare conabor, melle identidem ingesto, tum & labia & dentes & præcordia sæpiuscule inungam melle, manus item tuas et digitos extremos, quibus ad scribendum uteris, quin & calamum & atramentarium, quæ manibus assiduò versas, denique & oculos, quibus lites, &

nares, quas corruptissimas habes, & supercilia, quæ rigide nimium tollis, & mentum maturitatis index, & denique totum caput melle perungam, ut jam sicut es nomine, sic & re fias totus *Mellitus*, id est dulcis, non acerbus, mansuetus, non furiosus. Ne tamen possis modestiam accusare meam, videbis in toto decursu me valdè politè, decenterque loqui, tecum ludere potius & joculari, quam seriò certare: Te proprio nomine nunquam appellabo: Ordinem tuum sanctissimum, cui utinam majori decori esses! semper omni laudum & venerationis genere prosequar, non sic, quemadmodùm tu cum Societate JESU egisti. Argumentis dicta mea, non scommatis, non calumnijs stabilitiam; alios ejulatus, invectivas, exprobrationes, insultationes, quæ tu fecisti, nequaquam ut a me fiant, committam: Qui enim ægrum curare vult, sanus sit, necesse est. Omittam multa, quæ dicere possem; alia leniùs, quàm mereantur, efferam. Quod autem in risum & cachinnum tuas omnes ineptias convertam, hoc tu certè contumeliam non interpretabere, quandoquidem non possit esse melior dictorum tuorum tam furiosorum acceptio & interpretatio, quàm ea non ex malitia, aut deliberata mente, sed ex profunda animi ægritudine deliquium inducente, esse profecta: Ex quo ille etiam fructus & bonum proveniet, ut homines, qui tuas rabies & umbras legerint, non adeò offendantur & scandalizentur, reputantes ea non ab expedito, aut exoneratæ mentis homine, sed ab ægro & attonito esse prolata, de quo scilicet spes sit, si ad mentem redierit, meliora & sensurum, & locuturum; tum nè A catholici arbitrentur inter Religiosos inveniri tales, qui præsentè animo præditi sustineant, tam absurda & enormia scribere. Sic & invidiam à te omnem avertam: Ægroto cum omnes libenter ignoscunt, & satis calamitatum sustinere censetur, qui inopià judicij laborat. Sic autem totum opusculum dispescam.

1. Producam vitam & mores laudatissimi & Sanctissimi viri R. P. Gabrielis Hevenesi, quem, si omnes aliae causae scribendi deficerent, æquitas tamen flagigaret contra tot calumnias & contumelias defendi: ita enim habeo me perinde bonum piúmque factorum, atque si Sancti cuiuspiam injuriam mihi defendendam susceperim.
2. Ostendam, quòd, quæ scripsit, sanctissimè, rectissimèque scripserit, non impudenter, non scandalosè, non contumeliosè, non vertiginosè, ut Mellitus vociferatur.
3. Discutiam umbras Melliti, & ejus argumenta, quæ nulla omnino sunt, adeò, ut mirari satis non potuerim, homini sano gravia videri potuisse, diluam ad oculum.
4. Ostendam defectum & inopiam judicij, quàm Mellitus in utroque suo centunculo confarcinando laboravit.
5. Subiiciam allocutiones duas. alteram ad A. R. R. Societatis JESU Patres; ad Ampliissimos Præsules Melliti Superiores alteram; denique datis Mellito commodis præceptis concludam Opusculum.

Protestatio Authoris.

Protestor inprimis me nihil sinistri de quoquam Ordine aut quapiam ejus persona velle in præsens scribere. Mellitum quod attinet, cum is adeo non mel Atticum quin vel acerbissimum Jesuitis propinaverit, sibi tribuet, si absinthiten sibi à me credat aliquando misceri. Prope dixissem: Exedat, quod intrivit: nî, quemadmodum præmisi, puderet sudibus uti præustis, Lectorémque ad prandia fabrorum, aut ad poma vocare agrestia. Religiosus cum sit, nolui ludibrium facere, adeò ut nec ipsius, nec Religionis nomen edam ille